

**Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
2015-ci il 19 yanvar tarixli 995
nömrəli Sərəncamı ilə
TƏSDİQ EDİLMİŞDİR**

“Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nın həyata keçirilməsi ilə bağlı

FƏALİYYƏT PLANI

Strateji hədəflər	Tədbirlər	Tədbirin həyata keçirilməsi üçün zəruri əsaslar	İcra müddəti (illər üzrə)	İcraçılar
1. Səriştəyə əsaslanan şəxsiyyətəyönlü təhsilin məzmununun yaradılması				
1.1. Uşaqların erkən yaş dövründə inkişafının səmərəli təhsil modelinə əsaslanan standartlarının və kurikulumların hazırlanması	1.1.1. məktəbəqədər təhsil üzrə milli məzmun standartlarının hazırlanması və ekspertizası		2015	Təhsil Nazirliyi
	1.1.2. məktəbəqədər təhsil üzrə milli məzmun standartlarının təsdiqi		2015	Nazirlər Kabineti
	1.1.3. məktəbəqədər təhsil üzrə nümunəvi kurikulumların (o cümlədən məktəbə hazırlıq kurikulumunun) hazırlanması		2015	Təhsil Nazirliyi
	1.1.4. məktəbəqədər təhsil üzrə nümunəvi kurikulumlara dair təlimlərin təşkili, kurikulumların tətbiqi	milli məzmun standartlarının Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiqi, kurikulumların tətbiqi üçün maliyyə vəsaitinin ayrılması	2016	Təhsil Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları
	1.1.5. “Səriştəli valideynlər” televiziya proqramının hazırlanması və həyata keçirilməsi	maliyyə vəsaitinin ayrılması	2015-ci ildən başlayaraq	Təhsil Nazirliyi
1.2. Səriştə əsaslı ümumi təhsil standartlarının və kurikulumlarının hazırlanması	1.2.1. 12 illik ümumi təhsilin milli məzmun və qiymətləndirilmə standartlarının hazırlanması və ekspertizası		2015–2016	Təhsil Nazirliyi
	1.2.2. 12 illik ümumi təhsilin milli məzmun və qiymətləndirilmə standartlarının təsdiqi	12 illik ümumi təhsilə keçidi təmin etmək məqsədi ilə müvafiq qanunvericilik aktlarında dəyişikliklərin edilməsi	2016	Nazirlər Kabineti

	1.2.3. 12 illik ümumi təhsilin səviyyələri üzrə nümunəvi fənn kurikulumlarının hazırlanması		2016-2017	Təhsil Nazirliyi
	1.2.4. 12 illik ümumi təhsilin nümunəvi kurikulumları üzrə təlimlərin təşkili, kurikulumların tətbiqi	milli məzmun standartlarının Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiqi, kurikulumların tətbiqi üçün maliyyə vəsaitinin ayrılması	2017-2021	Təhsil Nazirliyi
	1.2.5. dərslük hazırlığı sahəsində yeni qaydaların hazırlanması		2016-2017	Təhsil Nazirliyi, <i>Dövlət İmtahan Mərkəzi</i>
	1.2.6. dərslük hazırlığı sahəsində yeni qaydaların təsdiqi		2017	Nazirlər Kabineti
	1.2.7. dərslük hazırlığı sahəsində yeni qaydaların tətbiqi	dərslük hazırlığı sahəsində yeni qaydaların təsdiqi, maliyyə vəsaitinin ayrılması	2017	Təhsil Nazirliyi
1.3. Şəxsiyyətin, cəmiyyətin və dövlətin maraqları baxımından istedadın erkən yaşdan aşkar olunması, inkişafı və dəstəklənməsi üzrə sistemin yaradılması	1.3.1. istedadlı uşaq və gənclərin inkişafı üzrə dövlət proqramının hazırlanması, təsdiqi və həyata keçirilməsi	istedadlı uşaq və gənclərin inkişafı üzrə dövlət proqramının təsdiqi, maliyyə vəsaitinin ayrılması	2016–2024	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi
1.4. Sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin həyata və təhsil mühitinə inteqrasiyasını təmin edən inklüziv təlim metodologiyasının yaradılması	1.4.1. sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin inkişafı və inklüziv təhsili üzrə dövlət proqramının hazırlanması, təsdiqi və həyata keçirilməsi	sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin inkişafı və inklüziv təhsili üzrə dövlət proqramının təsdiqi, maliyyə vəsaitinin ayrılması	2015–2023	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi
1.5. Cəmiyyətin tələblərinə uyğun səriştə əsaslı peşə və orta ixtisas təhsili standartlarının və kurikulumlarının hazırlanması ^[2]	1.5.1. peşə və orta ixtisas təhsili standartlarının hazırlanması və ekspertizası		2015–2016	Təhsil Nazirliyi
	1.5.2. peşə və orta ixtisas təhsili standartlarının təsdiqi		2017	Nazirlər Kabineti
	1.5.3. peşə və orta ixtisas təhsilinin nümunəvi kurikulumlarının hazırlanması		2017–2018	Təhsil Nazirliyi
	1.5.4. peşə və orta ixtisas təhsilinin nümunəvi kurikulumları üzrə təlimlərin təşkili, kurikulumların tətbiqi	milli məzmun standartlarının Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiqi, kurikulumların tətbiqi üçün maliyyə vəsaitinin ayrılması	2017–2019	Təhsil Nazirliyi
1.6. Ali təhsil müəssisələrinin təhsil-	1.6.1. ali təhsil pilləsinin hər bir səviyyəsi üçün ixtisaslar üzrə		2015–2017	Təhsil Nazirliyi

tədqiqat-innovasiya mərkəzlərinə çevrilməsinə dəstək verən və rəqabət qabiliyyətli mütəxəssis hazırlığını təmin edən ali təhsil standartlarının tətbiqi	standartların hazırlanması və ekspertizası			
	1.6.2. ali təhsil pilləsinin hər bir səviyyəsi üçün ixtisaslar üzrə standartların təsdiqi		2017	Nazirlər Kabineti
	1.6.3. pedaqoji, mühəndis-pedaqoji və elmi-pedaqoji kadr hazırlığı üzrə kurikulumların hazırlanması, ekspertizası və tətbiqi	standartların Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiqi	2017–2019	Təhsil Nazirliyi
	1.6.4. ali təhsil müəssisələrinə təhsilin məzmununun tətbiqi prosesində müstəqilliyin verilməsi məqsədi ilə normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi		2018-2019	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi
	1.6.5. ali təhsilin səviyyələri arasında əlaqələrin və varisliyin gücləndirilməsi, doktorantura səviyyəsi üçün elmi tədqiqatlar sahəsində yüksək hazırlığı və elmi-pedaqoji fəaliyyət üzrə mükəmməl səriştəyə yiyələnməni təmin edən müasir standartların hazırlanması və ekspertizası		2016–2017	Təhsil Nazirliyi
	1.6.6. doktorantura səviyyəsi üçün standartların təsdiqi		2017	Nazirlər Kabineti

2. Təhsilalanların fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alan innovativ təlim metodları və texnologiyaları vasitəsilə təhsilin məzmununun səmərəli mənimsənilməsini təmin edən yüksək nüfuzlu təhsilverənin formalaşdırılması

2.1. Təhsilverənlərin peşəkarlıq səviyyəsinin daim yüksəldilməsini təmin edən yeni sistemin yaradılması	2.1.1. bütün təhsil pillələri üçün innovativ təlim metodologiyasının və müvafiq resursların yaradılması məqsədi ilə müsabiqə mexanizminin hazırlanması və müsabiqələrin keçirilməsi		2015-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	2.1.2. təhsilverənlərin əlavə təhsili sahəsində keyfiyyətin yüksəldilməsi və rəqabət mühitinin formalaşdırılması üçün mülkiyyət formasından asılı olmayaraq, əlavə təhsil verən müəssisələrin potensialının gücləndirilməsi istiqamətində zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi		2015-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi
	2.1.3. ali təhsil müəssisələrində əlavə təhsil üzrə strukturların yaradılmasının təşviqi		2015-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	2.1.4. ümumi təhsil müəssisələri müəllimlərinin peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması üçün innovativ modellərin ("Mentorluq", "Həmkardan-həmkara", "Məsləhət" və s.) yaradılması və tətbiqi		2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	2.1.5. pedaqoji heyət üçün modul-kredit və rəqabətəsaslı təlimlər sisteminin yaradılması		2016	Təhsil Nazirliyi
	2.1.6. ixtisasartırma təhsilinin nəticələrinin qiymətləndirilməsi və stimullaşdırılması mexanizminin hazırlanması və tətbiqi	ixtisasartırma təhsilinin nəticələrinin qiymətləndirilməsi və maddi	2017–2018	Təhsil Nazirliyi

		stimullaşdırma tədbirləri sisteminin yaradılması			
2.2. Təfəkkürün və şəxsiyyətin inkişafına yönəldilmiş, təhsilənlərin fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alan innovativ təlim, qiymətləndirmə metodologiyası və resursların inkişafı	2.2.1. yeni kurikulumlara və informasiya-kommunikasiya texnologiyalarına əsaslanan metodiki vəsaitlərin, didaktik materialların, təlim vasitələrinin hazırlanmasını stimullaşdıran müsabiqə və qrant mexanizmlərinin yaradılması və tətbiqi		2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi	
2.3. Müəllim peşəsinin nüfuzunun artırılması məqsədi ilə dövlət siyasətinin inkişaf mərhələlərinin müəyyənləşdirilməsi	2.3.1. sərəştə və nəticə əsaslı diferensiallaşdırılmış, əmək bazarında rəqabətqabiliyyətli əməkhaqqı və stimullaşdırma sisteminin yaradılması üzrə mexanizmlərin hazırlanması		2015–2016	Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	
	2.3.2. yeni əməkhaqqı və stimullaşdırma sisteminin yaradılması üzrə mexanizmlərin təsdiqi		2016	Nazirlər Kabineti	
	2.3.3. əməkhaqqı və stimullaşdırma sisteminin yaradılması üzrə mexanizmlərin tətbiqi	yeni əməkhaqqı və stimullaşdırma sisteminin yaradılması üzrə mexanizmlərin təsdiqi, yeni sistem üçün maliyyə vəsaitinin ayrılması		2017-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	2.3.4. müəllimin karyera inkişafı və fəaliyyətinin stimullaşdırılması üzrə yeni sistemin hazırlanması və tətbiqi	yeni əməkhaqqı və stimullaşdırma sisteminin yaradılması üzrə mexanizmlərin təsdiqi		2018	Təhsil Nazirliyi
	2.3.5. müəllim fəaliyyətinin monitorinqi üzrə göstəricilər sisteminin hazırlanması və tətbiqi			2015–2016	Təhsil Nazirliyi
	2.3.6. müəllimlər arasında sağlam rəqabətin stimullaşdırılması üçün müsabiqələrin, o cümlədən qrant layihələrinin həyata keçirilməsi			2015-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	2.3.7. müəllim hazırlığı sisteminə internatura modelinin tətbiqi qaydalarının hazırlanması və təsdiq edilməsi			2016–2017	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi
	2.3.8. məktəbəqədər və ümumi təhsil müəssisələrinin təhsilverənlərinin inklüziv təhsil üzrə məqsədli əlavə təhsil proqramlarının hazırlanması və həyata keçirilməsi			2017-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları
	3. Təhsilin nəticələrə görə cavabdeh, şəffaf və səmərəli tənzimləmə mexanizmlərinə malik, dövlət-ictimai xarakterli və dövlət-biznes partnyorluğuna əsaslanan idarəetmə sisteminin formalaşdırılması				
3.1. Təhsil sisteminin tənzimlənməsinin və dövlət	3.1.1. təhsil sisteminə tənzimləmə və idarəetmə		2015–2016	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi	

təhsil sektorunun idarə edilməsinin beynəlxalq təcrübə əsasında təkmilləşdirilməsi, təhsil pillələri və səviyyələrinin beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması	funksiyalarını həyata keçirən dövlət qurumlarının səlahiyyət və məsuliyyət dairəsinin beynəlxalq təcrübəyə uyğun təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflərin hazırlanması və təqdim edilməsi			
	3.1.2. təhsil pillələri və səviyyələrinin beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması istiqamətində təkliflərin hazırlanması		2016	Təhsil Nazirliyi
	3.1.3. birillik icbari məktəbəhazırlıq təhsilinin təmin olunması üzrə icra mexanizminin hazırlanması və tətbiqi	mövcud mexanizmin təkmilləşdirilməsi, maliyyə vəsaitlərinin ayrılması	2016–2018	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi
	3.1.4. erkən yaşlı uşaqların məktəbəqədər təhsillə əhatəsinin 90 faiz səviyyəsinə çatdırılmasını nəzərdə tutan məktəbəqədər təhsilin inkişafı üzrə dövlət proqramının hazırlanması		2015–2016	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti, yerli icra hakimiyyəti orqanları
	3.1.5. 12 illik ümumi təhsil sisteminə keçid mexanizminə dair təkliflərin hazırlanması		2017–2018	Nazirlər Kabineti Təhsil Nazirliyi
	3.1.6. tam orta təhsil səviyyəsində təhsil müəssisələrinin müxtəlif istiqamətlər üzrə bölünməsi və fəaliyyətinin təşkili		2017-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	3.1.7. təhsil müəssisələrinin infrastrukturuna dair yeni norma, standart və qaydaların hazırlanması		2017–2018	Təhsil Nazirliyi
	3.1.8. təhsil müəssisələrinin infrastrukturuna dair yeni norma, standart və qaydaların təsdiqi		2019	Nazirlər Kabineti
	3.1.9. təhsil müəssisələrinin infrastrukturuna dair yeni norma, standart və qaydaların tətbiqi	təhsil müəssisələrini n infrastrukturuna dair norma, standart və qaydaların Nazirlər Kabineti tərəfindən təsdiqi	2019-cu ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	3.1.10. beynəlxalq təcrübə əsasında təhsil müəssisələrinin və təhsil proqramlarının akkreditasiya qaydalarının hazırlanması		2016-2017	Təhsil Nazirliyi
	3.1.11. təhsil müəssisələrinin və təhsil proqramlarının akkreditasiya qaydalarının təsdiqi		2017	Nazirlər Kabineti

	3.1.12. təhsil sahəsində dövlət-biznes partnyorluğu sisteminin hüquqi bazasının yaradılması haqqında təkliflərin hazırlanması		2017–2018	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi
	3.1.13. ölkənin siyasi, iqtisadi və sosial inkişafının real tələbatına əsaslanaraq, prioritet sahələr üzrə kadr hazırlığını əhatə edən dövlət sifarişinin formalaşdırılmasının yeni mexanizminin hazırlanması və təsdiqi		2015-2016	Nazirlər Kabineti
	3.1.14. təhsil sistemində kadr hazırlığı üzrə dövlət sifarişinin formalaşdırılmasına dair yeni mexanizmin tətbiqi	təhsil sistemində kadr hazırlığı üzrə dövlət sifarişinin formalaşdırılmasına dair yeni mexanizmin təsdiqi	2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi
	3.1.15. mülkiyyət formasından asılı olmayaraq, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə ödənişli təhsil üzrə qəbul planının ləğv edilməsini və dövlət sifarişinin yalnız ixtisaslar üzrə müəyyənləşdirilməsini nəzərdə tutan yeni qəbul və yerləşdirmə mexanizminin hazırlanması və təsdiq üçün təqdim olunması		2015–2016	Nazirlər Kabineti
	3.1.16. ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə yeni qəbul və yerləşdirmə mexanizminin tətbiqi	yeni qəbul və yerləşdirmə mexanizminin təsdiqi	2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi, <i>Dövlət İmtahan Mərkəzi</i>
3.2. Təhsil müəssisələrində nəticəyönlü və şəffaf idarəetmə modelinin yaradılması	3.2.1. təhsil müəssisələrinə idarəetmə, akademik, maliyyə və təşkilati muxtariyyətin verilməsinin normativ hüquqi bazasının yaradılması		2018-2020	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi
	3.2.2. təhsil müəssisələrində strateji idarəetmənin tətbiqi mexanizmlərinin yaradılması		2020	Təhsil Nazirliyi
	3.2.3. maraqlı tərəflərin nümayəndələrinin iştirakı təmin edilməklə, təhsil müəssisələrində dövlət-ictimai idarəetmə strukturlarının (Valideyn-Müəllim Assosiasiyası, İdarəedici Şura, Qəyyumlar Şurası və s.) yaradılması üzrə təkliflərin hazırlanması		2020-2021	Təhsil Nazirliyi
3.3. Təhsilin keyfiyyətinin təminatı üzrə yeni sistemin yaradılması	3.3.1. təhsilin pillələri və səviyyələri üzrə keyfiyyət standartlarının və göstəricilərinin hazırlanması		2015–2017	Təhsil Nazirliyi

3.3.2. ömür boyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiya Çərçivəsi layihəsinin hazırlanması		2015-2016	Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
3.3.3. ömür boyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin təsdiqi		2016	Nazirlər Kabineti
3.3.4. ömür boyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin tətbiqi	Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin təsdiqi	2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
3.3.5. ömür boyu təhsil, qeyri-formal və informal təhsilin təşkilinin və bu yolla təhsil almış şəxslərin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi üçün hüquqi bazanın yaradılmasına dair təkliflərin hazırlanması		2016-2017	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
3.3.6. beynəlxalq təhsil proqramlarının tanınması və onların tətbiqi ilə bağlı müvafiq mexanizmlərin hazırlanması və həyata keçirilməsi		2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
3.3.7. təhsil müəssisələrinin reyting sisteminin yaradılması		2016	Təhsil Nazirliyi
3.3.8. məktəbəqədər və ümumi təhsil üzrə pedaqoji və idarəetmə heyətinin sertifikatlaşdırılması mexanizminin hazırlanması		2015-2016	Təhsil Nazirliyi
3.3.9. məktəbəqədər və ümumi təhsil üzrə pedaqoji və idarəetmə heyətinin sertifikatlaşdırılması mexanizminin təsdiqi		2016	Nazirlər Kabineti
3.3.10. məktəbəqədər və ümumi təhsil üzrə pedaqoji və idarəetmə heyətinin sertifikatlaşdırılması mexanizminin tətbiqi	məktəbəqədər və ümumi təhsil üzrə pedaqoji və idarəetmə heyətinin sertifikatlaşdırılması mexanizminin təsdiqi	2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
3.3.11. keyfiyyətin yaxşılaşdırılması üçün stimullaşdırma mexanizmlərinin, təhsil sistemində innovativ fəaliyyəti stimullaşdıran qrant sisteminin yaradılması və tətbiqi		2015-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
3.3.12. təhsil proqramları, tədris resursları, təlim metodikaları, təhsilverənlər, təhsil müəssisələri arasında sağlam rəqabətin stimullaşdırılması, rəqabət elementlərinin müəyyənləşdirilməsi və tətbiq edilməsi		2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi

3.4. Təhsilin idarə olunmasının məlumat sistemləri və yeni hesabatvermə modelinin yaradılması	3.4.1. bütün təhsil pillələri üzrə Təhsilin İdarə olunmasının Məlumat Sistemləri, "Tələbə-məzun" və "Şagird-məzun" dövlət elektron məlumat sistemləri əsasında hesabatvermə, təhlil və proqnozlaşdırma sisteminin yaradılması və mütəmadi yenilənməsinin təmin edilməsi ^[3]	maliyyə vəsaitinin ayrılması	2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi, <i>Dövlət İmtahan Mərkəzi</i>
	3.4.2. təhsil müəssisələrində məlumat bazalarının, məzun-kordinasiya-informasiya sistemlərinin yaradılması, yenilənməsi və idarəetmə prosesində istifadəsinin təmin edilməsi		2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	3.4.3. əmək bazarının mütəmadi öyrənilməsi sisteminin yaradılması və tətbiqi		2016-2017	Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi
3.5. Qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə əsaslanaraq, təhsil pillələrinin bütün səviyyələrini əhatə edən yeni qiymətləndirmə mexanizmlərinin yaradılması	3.5.1. təhsil müəssisələrində keyfiyyətin xarici və daxili monitorinqi, qiymətləndirmə mexanizmlərinin yaradılması və tətbiqi		2015-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	3.5.2. ali təhsil müəssisələrində qiymətləndirmə mexanizmlərinin Bolonya prosesinin tələblərinə uyğun təkmilləşdirilməsi		2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	3.5.3. ümumi təhsildə şagird nailiyyətlərinin monitorinqi və qiymətləndirilməsi üzrə sistemin, o cümlədən məktəbdaxili qiymətləndirmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi		2015-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi, <i>Dövlət İmtahan Mərkəzi</i>
	3.5.4. ümumi təhsildə müxtəlif fənlər üzrə mütəmadi olaraq milli qiymətləndirmə tədqiqatlarının aparılması		2015-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	3.5.5. ümumi təhsil müəssisələri şagirdlərinin biliyinin qiymətləndirilməsi üzrə beynəlxalq proqramlarda iştirakın təmin olunması	maliyyə vəsaitinin ayrılması	2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
	3.5.6. ümumi təhsildə beynəlxalq qiymətləndirmənin nəticələri əsasında inkişaf layihələrinin hazırlanması	beynəlxalq qiymətləndirmə ə tədqiqatlarında iştirakın təmin olunması	2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi

4. Müasir tələblərə cavab verən və ömür boyu təhsili təmin edən təhsil infrastrukturunun yaradılması

4.1. Təhsil müəssisələrində informasiya-kommunikasiya texnologiyaları əsaslı təlim	4.1.1. təhsil sisteminin informasiyalaşdırılması proqramına uyğun olaraq bütün təhsil müəssisələrində	maliyyə vəsaitinin ayrılması	2015–2020	Təhsil Nazirliyi, <i>Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi</i> ^[4]
--	---	------------------------------	-----------	--

metodologiyasının tələblərinə uyğun infrastrukturun yaradılması, hər bir təhsil müəssisəsinin internetlə, ümumi orta təhsil səviyyəsində hər bir şagirdin elektron dərsliklər yüklənmiş kompyuter-planşetlə təmin olunması	informasiya-kommunikasiya texnologiyaları infrastrukturunun yaradılması			
	4.1.2. hər bir təhsil müəssisəsinin internetlə təmin edilməsi	maliyyə vəsaitinin ayrılması	2015–2020	Təhsil Nazirliyi, <i>Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar</i> Nazirliyi
	4.1.3. ümumi orta təhsil səviyyəsində hər bir şagirdin elektron dərsliklər yüklənmiş kompyuter-planşetlə təmin edilməsi	maliyyə vəsaitinin ayrılması	2015–2020	Təhsil Nazirliyi, <i>Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar</i> Nazirliyi
4.2. Təhsil müəssisələri şəbəkəsinin rasionallaşdırılması	4.2.1. təhsil müəssisələri şəbəkəsinin rasionallaşdırılması ilə bağlı təhsil pillələri üzrə dövlət proqramlarının layihəsinin hazırlanması		2016-2017	Təhsil Nazirliyi, <i>İqtisadiyyat və Sənaye</i> Nazirliyi
	4.2.2. təhsil müəssisələri şəbəkəsinin rasionallaşdırılması ilə bağlı təhsil pillələri üzrə dövlət proqramlarının təsdiq üçün təqdim edilməsi		2017	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi
	4.2.3. təhsil müəssisələri şəbəkəsinin rasionallaşdırılması ilə bağlı təhsil pillələri üzrə dövlət proqramlarının həyata keçirilməsi	təhsil müəssisələri şəbəkəsinin rasionallaşdırılması ilə bağlı pillələr üzrə dövlət proqramlarının təsdiqi	2018–2025	Təhsil Nazirliyi, <i>İqtisadiyyat və Sənaye</i> Nazirliyi
4.3. Distant təhsil, istedadlı şəxslər, sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün təhsil və inkişaf, yaşlıların təhsili, peşə-ixtisas və təhsil məsələləri üzrə məsləhət xidmətləri göstərən regional universal mərkəzlərin yaradılması	4.3.1. regionlarda universal mərkəzlərin yaradılması üzrə dövlət proqramı layihəsinin hazırlanması		2017-2018	Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, <i>İqtisadiyyat və Sənaye</i> Nazirliyi
	4.3.2. regionlarda universal mərkəzlərin yaradılması üzrə dövlət proqramının təsdiq üçün təqdim edilməsi		2019	Nazirlər Kabineti
	4.3.3. regionlarda universal mərkəzlərin yaradılması üzrə dövlət proqramının həyata keçirilməsi	regionlarda universal mərkəzlərin yaradılması üzrə dövlət proqramının təsdiqi, maliyyə vəsaitinin ayrılması	2019–2024	Təhsil Nazirliyi, <i>İqtisadiyyat və Sənaye</i> Nazirliyi
4.4. Müasir təminatlı peşə-tədris mərkəzlərinin və komplekslərinin yaradılması	4.4.1. peşə-tədris mərkəzlərinin və komplekslərinin yaradılması üzrə dövlət proqramının layihəsinin hazırlanması		2015–2016	Təhsil Nazirliyi, <i>İqtisadiyyat və Sənaye</i> Nazirliyi
	4.4.2. peşə-tədris mərkəzlərinin və komplekslərinin yaradılması üzrə dövlət proqramının təsdiq üçün təqdim edilməsi		2016	Nazirlər Kabineti
	4.4.3. peşə-tədris mərkəzlərinin və komplekslərinin yaradılması üzrə dövlət proqramının həyata keçirilməsi	peşə-tədris mərkəzlərinin və komplekslərinin yaradılması üzrə dövlət proqramının təsdiqi, maliyyə vəsaitinin ayrılması	2016–2024	Təhsil Nazirliyi, <i>İqtisadiyyat və Sənaye</i> Nazirliyi

4.5. Məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin yaradılması, onların fəaliyyətinin stimullaşdırılması mexanizmlərinin hazırlanması	4.5.1. məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin yaradılması, onların fəaliyyətinin stimullaşdırılması üzrə dövlət proqramının layihəsinin hazırlanması		2015–2016	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi
	4.5.2. məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin yaradılması, onların fəaliyyətinin stimullaşdırılması üzrə dövlət proqramının təsdiq üçün təqdim edilməsi		2016	Nazirlər Kabineti
	4.5.3. məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin yaradılması, onların fəaliyyətinin stimullaşdırılması üzrə dövlət proqramının həyata keçirilməsi	məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin yaradılması, onların fəaliyyətinin stimullaşdırılması üzrə dövlət proqramının təsdiqi, maliyyə vəsaitinin ayrılması		2016–2024
4.6. Kampusların yaradılması	4.6.1. ali təhsil müəssisələri üçün kampusların yaradılması üzrə dövlət proqramının layihəsinin hazırlanması		2015-2016	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi
	4.6.2. ali təhsil müəssisələri üçün kampusların yaradılması üzrə dövlət proqramının təsdiq üçün təqdim edilməsi		2016	Nazirlər Kabineti
	4.6.3. ali təhsil müəssisələri üçün kampusların yaradılması üzrə dövlət proqramının həyata keçirilməsi	ali təhsil müəssisələri üçün kampusların yaradılması üzrə dövlət proqramının təsdiqi, maliyyə vəsaitinin ayrılması		2016–2024
4.7. Ömür boyu təhsilə artan tələbatın ödənilməsi üçün kitabxana fəaliyyətinin modernləşdirilməsi, rəqəmsal təhsil resurslarından istifadə imkanlarının genişləndirilməsi	4.7.1. elektron kitabxana şəbəkəsinin genişləndirilməsi		2015–2020	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi
4.8. Təhsillə bağlı media və internet resurslarının inkişafının təmin edilməsi	4.8.1. uşaq və gənclərin intellektual fəaliyyətlərinin dəstəklənməsi və cəmiyyətin inkişafında təhsilin rolunun daha dərindən dərk olunması məqsədi ilə onlayn "Təhsil" televiziyaşının yaradılması;	maliyyə vəsaitinin ayrılması	2015-2016	Təhsil Nazirliyi
	4.8.2. təhsilverənlər, təhsilalanlar və valideynlər üçün maarifləndirmə xarakterli portalların yaradılması, onlayn təlimlər, elektron dərsliklər, video resurslar, internet əsaslı intellektual oyunlarının hazırlanması;	maliyyə vəsaitinin ayrılması	2015-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi

	4.8.3. Təhsilin inkişaf istiqamətlərinin düzgün başa düşülməsi üçün media işçilərinin bilik və bacarıqlarının inkişafına yönəlmiş təlimlərin təşkili, təhsil sahəsində çap, onlayn, audio və video materiallarının hazırlanması üzrə müsabiqələrin təşkili	maliyyə vəsaitinin ayrılması	2015-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
5. Təhsilin dayanıqlı və müxtəlif mənbələrdən maliyyələşdirilməsinin yeni mexanizminin yaradılması				
5.1. Təhsilə adekvat həcmdə maliyyə resurslarının cəlb edilməsi, təhsilin maliyyələşdirilməsi xərclərinin ümumi daxili məhsula nisbətinin mərhələlərlə 5-6 faizə çatdırılması, nəticəyönü bütçə planlaşdırılması və müxtəlif mənbəli maliyyələşdirmə mexanizmlərinin yaradılması	5.1.1. ortamüddətli proqnozlaşdırmada təhsilin maliyyələşdirilməsi xərclərinin ümumi daxili məhsula nisbətinin mərhələlərlə artırılmasının nəzərdə tutulması		2016-cı ildən başlayaraq	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi
	5.1.2. dövlət təhsil müəssisələri üçün nəticəyönü bütçə planlaşdırılması, bütçədən kənar mənbələrdən vəsaitlərin cəlbə və onlardan istifadə mexanizmlərinin yaradılması			2015–2017
5.2. Təhsil müəssisələrinin bir təhsilə düşən xərc əsasında maliyyələşdirilməsi mexanizminə keçid	5.2.1. təhsil müəssisələrinin bir təhsilə düşən xərc əsasında maliyyələşdirilməsi mexanizminin hazırlanması		2016	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi
	5.2.2. təhsil müəssisələrinin bir təhsilə düşən xərc əsasında maliyyələşdirilməsi mexanizminin təsdiqi		2016	Nazirlər Kabineti
	5.2.3. təhsil müəssisələrinin bir təhsilə düşən xərc əsasında maliyyələşdirmə mexanizminin həyata keçirilməsi	təhsil müəssisələrinin bir təhsilə düşən xərc əsasında maliyyələşdirilməsi mexanizminin təsdiqi, maliyyə vəsaitinin ayrılması		2017-ci ildən başlayaraq, mütəmadi
5.3. Dövlət və bələdiyyə təhsil müəssisələrində özünümaliyyələşdirmə prinsiplərinin təşviqi, ödənişli təhsil xidmətlərinin göstərilməsinin dəstəklənməsi	5.3.1. dövlət və bələdiyyə təhsil müəssisələrində ödənişli xidmətlərin təşkili və həmin xidmətlərdən əldə edilmiş vəsaitlərin sərbəst istifadəsi üzrə mexanizmlərin hazırlanması		2015-2016	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi
	5.3.2. dövlət və bələdiyyə təhsil müəssisələrində ödənişli xidmətlərin təşkili və həmin xidmətlərdən əldə edilmiş vəsaitlərin sərbəst istifadəsi üzrə mexanizmlərin təsdiqi		2016	Nazirlər Kabineti
	5.3.3. dövlət və bələdiyyə təhsil müəssisələrində ödənişli xidmətlərin təşkili və həmin xidmətlərdən əldə edilmiş vəsaitlərin sərbəst istifadəsi üzrə mexanizmlərin tətbiqi	dövlət və bələdiyyə təhsil müəssisələrində ödənişli xidmətlərin təşkili və həmin xidmətlərdən əldə edilmiş vəsaitlərin		2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi

		sərbəst istifadəsi üzrə mexanizmlərin təsdiqi		
5.4. Büdcədən kənar vəsaitlər hesabına formalaşdırılan Təhsilin İnkişafı Fondunun yaradılması	5.4.1. Təhsilin İnkişafı Fondunun yaradılmasına dair təkliflərin təqdim edilməsi		2015–2016	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi
5.5. Təhsil sistemində elmi tədqiqatların yeni maliyyələşmə mexanizminin tətbiqi	5.5.1. təhsil sistemində elmi tədqiqatların dövlət sifarişi və qrantlar əsasında maliyyələşdirilməsi mexanizminin hazırlanması və həyata keçirilməsi		2015-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi
5.6. Mülkiyyət formasından asılı olmayaraq, müvafiq təhsil qurumları cəlb edilməklə təhsilverənlərin əlavə təhsilinin dövlət sifarişi əsasında adambaşına maliyyələşdirilməsi	5.6.1. müəllimlərin ixtisasartırma təhsilinin dövlət sifarişi əsasında adambaşına maliyyələşdirilməsi mexanizminin hazırlanması		2015-2016	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi
	5.6.2. müəllimlərin ixtisasartırma təhsilinin dövlət sifarişi əsasında adambaşına maliyyələşdirilməsi mexanizminin təsdiqi		2016	Nazirlər Kabineti
	5.6.3. müəllimlərin ixtisasartırma təhsilinin dövlət sifarişi əsasında adambaşına maliyyələşdirilməsi mexanizminin həyata keçirilməsi	müəllimlərin ixtisasartırma təhsilinin dövlət sifarişi əsasında adambaşına maliyyələşdirilməsi mexanizminin təsdiqi	2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi
5.7. Təhsil müəssisələrinin keyfiyyət göstəricilərinə əsaslanan investisiya xərcləri sisteminin yaradılması	5.7.1. təhsil müəssisələrinin keyfiyyət göstəricilərinə əsaslanan investisiya xərcləri sisteminin hazırlanması		2016–2017	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi
	5.7.2. təhsil müəssisələrinin keyfiyyət göstəricilərinə əsaslanan investisiya xərcləri sisteminin təsdiqi		2017	Nazirlər Kabineti
	5.7.3. təhsil müəssisələrinin keyfiyyət göstəricilərinə əsaslanan investisiya xərcləri sisteminin tətbiqi	təhsil müəssisələrinin keyfiyyət göstəricilərinə əsaslanan investisiya xərcləri sisteminin təsdiqi, maliyyə vəsaitinin ayrılması	2017-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi
5.8. Ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaitindən istifadə olunmadan məqsədli kapital fondlarının yaradılmasının stimullaşdırılması	5.8.1. məqsədli kapital fondunun nümunəvi Əsasnaməsinin layihəsinin hazırlanması və təsdiqi		2016–2017	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi
5.9. Aztəminatlı ailələrdən olan uşaq və gənclər üçün bərabər təhsil imkanlarının təmin edilməsi məqsədi ilə maddi dəstək sisteminin yaradılması	5.9.1. təhsil müəssisələrində aztəminatlı ailələrdən olan uşaq və gənclər üçün bərabər təhsil imkanlarının təmin edilməsi məqsədi ilə maddi dəstək mexanizminin yaradılması və tətbiqi	təhsil müəssisələrinin bir təhsilalanına düşən xərc əsasında maliyyələşdirilməsi mexanizmində aztəminatlı ailələrdən olan uşaq və gənclər üçün bərabər təhsil imkanlarının təmin edilməsi məqsədi ilə maddi dəstək üçün	2017-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi

		vəsaitin nəzərdə tutulması		
5.10. Müəllim əməyinin layiqincə dəyərləndirilməsi, onların illik əməkhaqqının adambaşına düşən ümumi daxili məhsula nisbətinin mərhələlərlə, səriştə və nəticə əsasında differensiaslaşdırmaqla 1,8-2 dəfəyədək artırılması	5.10.1. ortamüddətli proqnozlaşdırmada müəllimlərin illik əməkhaqqının adambaşına düşən ümumi daxili məhsula nisbətinin mərhələlərlə artırılmasının nəzərdə tutulması	yeni əməkhaqqı və stimullaşdırma sisteminin yaradılması üzrə mexanizmlərin tətbiqi	2015–2022	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
5.11. Tam orta təhsildə bir şagirdə düşən illik xərclərin adambaşına düşən ümumi daxili məhsula nisbətinin mərhələlərlə 2 dəfəyədək artırılması	5.11.1. ortamüddətli proqnozlaşdırmada tam orta təhsildə bir şagirdə düşən illik xərclərin adambaşına düşən ümumi daxili məhsula nisbətinin mərhələlərlə artırılmasının nəzərdə tutulması	ortamüddətli proqnozlaşdırmada təhsilin maliyyələşdirilməsi xərclərinin ümumi daxili məhsula nisbətinin mərhələlərlə artırılmasının nəzərdə tutulması	2016–2022	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi
5.12. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarına əsaslanan müasir təhsil infrastrukturunun, o cümlədən elektron təhsil resurslarının yaradılmasına əlavə vəsaitlərin ayrılması	5.12.1. ortamüddətli proqnozlaşdırmada informasiya-kommunikasiya texnologiyalarına əsaslanan müasir təhsil infrastrukturunun, o cümlədən elektron təhsilin yaradılmasına vəsaitlərin ayrılmasının nəzərdə tutulması	ortamüddətli proqnozlaşdırmada təhsilin maliyyələşdirilməsi xərclərinin Ümumi Daxili Məhsula nisbətinin mərhələlərlə artırılmasının nəzərdə tutulması	2016–2022	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi
5.13. Təhsil şəbəkəsində rasionallaşdırma tədbirlərini həyata keçirməklə, regionlar arasında təhsilin keyfiyyətini bərabərləşdirmək məqsədi ilə ucqar regionlarda yerləşən təhsil müəssisələri üçün əlavə maliyyələşmənin təmin olunması	5.13.1. təhsil müəssisələrinin bir təhsiləlanə düşən xərc əsasında maliyyələşdirilməsi mexanizmində ucqar regionlarda yerləşən təhsil müəssisələri üçün əlavə maliyyələşmənin nəzərdə tutulması		2017-ci ildən başlayaraq, mütəmadi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları
5.14. Təhsilə imkanlarını genişləndirmək üçün maliyyə mexanizmlərinin, o cümlədən tələbə kreditləri sisteminin yaradılması	5.14.1. təhsilə imkanlarını genişləndirmək üçün maliyyə mexanizmlərinin, o cümlədən tələbə kreditləri və qrantları sisteminin normativ hüquqi bazasının yaradılması		2015–2016	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi
	5.14.2. təhsilə imkanlarını genişləndirmək üçün maliyyə mexanizmlərinin, o cümlədən tələbə kreditləri və qrantları sisteminin tətbiqi	təhsilə imkanlarını genişləndirmək üçün maliyyə mexanizmlərinin, o cümlədən tələbə kreditləri və qrantları sisteminin normativ hüquqi bazasının yaradılması	2016-cı ildən başlayaraq, mütəmadi	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi, Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası, Mərkəzi Bank ^[5]

<p>5.15. Məktəbəqədər və ümumi təhsil müəssisələrində uşaqlara pulsuz olaraq müvafiq xidmətlərin göstərilməsi, dərslər və ya təlim vəsaitlərinin verilməsi</p>	<p>5.15.1. təhsil müəssisələrinin bir təhsilə qədər düşən xərc əsasında maliyyələşdirilməsi mexanizmində məktəbəqədər və ümumi təhsil müəssisələrində uşaqlara pulsuz olaraq müvafiq xidmətlərin göstərilməsi, dərslər və ya təlim vəsaitlərinin verilməsi mexanizminin yaradılması və tətbiqi</p>	<p>təhsil müəssisələrinin bir təhsilə qədər düşən xərc əsasında maliyyələşdirilməsi mexanizmində məktəbəqədər və ümumi təhsil müəssisələrində uşaqlara pulsuz olaraq müvafiq xidmətlərin (dərslər və ya təlim vəsaitləri və s.) göstərilməsi üçün vəsaitin nəzərdə tutulması</p>	<p>2017-ci ildən başlayaraq, mütəmadi</p>	<p>Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi</p>
--	--	--	---	---

Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
2013-cü il 24 oktyabr tarixli nömrəli
Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir

1. Məzmun

Son illər aparılan sosial-iqtisadi siyasət nəticəsində ölkədə yüksək inkişafa nail olunmuş, əhalinin maddi rifahı xeyli yaxşılaşmış, yoxsulluğun səviyyəsi minimuma enmiş və Azərbaycan Respublikası orta gəlirli ölkələr sırasında yer tutmuşdur. Gerçəkləşdirilən islahatlar və genişmiqyaslı infrastruktur layihələri sosial-iqtisadi həyatın yenidən qurulması və davamlı inkişafı üçün şərait yaratmışdır.

Ölkə qarşısında duran növbəti strateji vəzifə sosial-iqtisadi həyatın daha da modernləşdirilməsi və qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması yolu ilə davamlı iqtisadi inkişafın təmin edilməsi və əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsindən ibarətdir. Müasirləşdirmə, ilk növbədə, qabaqcıl texnologiyaların və idarəetmə üsullarının, elmi nailiyyətlər əsasında yaradılan innovasiyaların ölkənin sosial-iqtisadi həyatına uğurlu tətbiqi ilə bağlıdır. Bunun üçün prioritet istiqamət ölkə iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatına inteqrasiyasının sürətləndirilməsi ilə yanaşı, ölkədə insan kapitalının inkişafı, şəxsin müasir bilik və bacarıqlara yiyələnməsinin təmin edilməsidir. İnsan kapitalının inkişafı iqtisadiyyatın global sistemə uğurlu inteqrasiyası və ölkənin beynəlxalq rəqabətdən daha effektiv faydalanması prosesində ən mühüm şərtlərdən olub, ölkənin təhsil sisteminin başlıca vəzifəsini təşkil edir.

Azərbaycan Respublikasının inkişaf konsepsiyasına uyğun olaraq şəxsə hərtərəfli bilik və bacarıqların verilməsi məqsədi ilə təhsil sisteminin institusional əsasları, infrastrukturunu və insan resursları inkişaf etdirilməlidir. Təhsilin inkişafı ölkədə əhalinin rifahının yaxşılaşması, həmçinin fərdin həyatının daha yüksək səviyyədə qurulması üçün zəmin yaradır. Təhsil

insanlara texnologiyaları çevik mənimsəmək, əmək bazarında layiqli yer tutmaq və ömür boyu təhsil prosesinə qoşulmaq, sağlam həyat tərzini, ətraf mühitə münasibətdə düzgün mövqe seçmək imkanı verir.

Sosial-iqtisadi həyatın müasirləşdirilməsində təhsilin rolu tək cə təhsilalanın qazandığı bilik və bacarıqların iqtisadi amilə çevrilməsi ilə məhdudlaşmır. Təhsil prosesində əldə olunan bilik və bacarıqlar, həmçinin etik-əxlaqi norma və dəyərlər hər bir təhsilalanın cəmiyyətin layiqli üzvü olması üçün lazımi şərait yaradır, onu biliyi və etik davranışı sayəsində örnək ola biləcək həmkara, nümunəvi ailə üzvünə və vətəndaşa çevirir.

Son illərdə ölkədə təhsilin inkişafı istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır. Təhsilin normativ hüquqi bazası təkmilləşdirilmiş, maddi-texniki təminatı istiqamətində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamları əsasında geniş tədbirlər həyata keçirilmişdir. Həmin məqsədlə müxtəlif şəhər və rayonlarda 2500-ə yaxın məktəb binası tikilmiş və mövcud təhsil obyektlərində əsaslı təmir-bərpa işləri uğurla aparılmışdır. Təhsil müəssisələrində informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi əhəmiyyətli dərəcədə genişlənmişdir.

Qeyd olunanlarla yanaşı, sürətlə modernləşən Azərbaycan Respublikasında təhsil sisteminin insan kapitalının inkişafı çağırışlarına cavab verməsi istiqamətində yeni addımların atılmasına və ümumi təhsilin keyfiyyət göstəricilərinin Avropa standartlarına uyğunlaşdırılmasına ehtiyac vardır. Təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün təhsili idarəetmə sisteminin yenidən qurulması, bu sahədə insan resurslarının inkişaf etdirilməsi və müəllim peşəsinin nüfuzunun artırılması zəruridir.

“Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası” (bundan sonra – Strategiya) Azərbaycan Respublikasında, keyfiyyət nəticələri və əhatəliliyinə görə dünya ölkələri sırasında aparıcı mövqe tutan, səriştəli müəllim və təhsil menecerlərinə, qabaqcıl texnologiyalara əsaslanan infrastruktura malik təhsil sisteminin yaradılması üçün beş strateji istiqamətdə genişmiqyaslı tədbirləri nəzərdə tutur.

Birinci strateji istiqamət səriştəyə əsaslanan şəxsiyyətyönlü təhsil məzmununun yaradılmasına yönəlmişdir və təhsilin məktəbəqədər, ümumi, ilk peşə-ixtisas, orta ixtisas və ali olmaqla, bütün pillələri üzrə kurikulumların inkişafı kimi vacib hədəfi əhatə edir.

İkinci strateji istiqamət təhsil sahəsində insan resurslarının müasirləşdirilməsini nəzərdə tutur. Bu istiqamət innovativ təlim metodlarını tətbiq edən, təhsilin məzmununun səmərəli mənimsənilməsini təmin edən səriştəli təhsilverənin formalaşdırılmasına xidmət edir və özündə təhsilverənlərin peşəkarlığının yüksəldilməsi, təhsilalanların nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsi üzrə yeni sistemlərin qurulmasını, təhsilalanların

istedadının aşkar olunması və inkişafı ilə bağlı, habelə xüsusi qayğıya ehtiyacı olanlar üçün inklüziv təlim metodologiyasının yaradılmasını ehtiva edir.

Üçüncü strateji istiqamət təhsildə nəticələrə görə cavabdeh, şəffaf və səmərəli idarəetmə mexanizmlərinin yaradılmasını nəzərdə tutur. Bu istiqamət təhsil sistemində tənzimləmə və idarəetmənin qabaqcıl beynəlxalq təcrübə əsasında müasirləşdirilməsi, təhsil müəssisələrində nəticəyönlü və şəffaf idarəetmə modelinin, təhsilin keyfiyyətinin təminatı və idarə olunması üzrə yeni məlumat və hesabat sistemlərinin yaradılması kimi hədəfləri əhatə edir.

Dördüncü strateji istiqamət müasir tələblərə uyğun və ömür boyu təhsili təmin edən təhsil infrastrukturunun yaradılmasını nəzərdə tutur. Bu istiqamət təhsil müəssisələrində informasiya-kommunikasiya texnologiyaları əsaslı təlim metodologiyasına uyğun infrastrukturun yaradılması, təhsil müəssisələri şəbəkəsinin rasionallaşdırılması, distant təhsil, istedadlı və xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün təhsil və inkişaf, yaşlıların təhsili, peşə-ixtisas və təhsil məsələləri üzrə məsləhət xidmətləri göstərən regional universal mərkəzlərin, müasir təminatlı peşə-tədris mərkəzlərinin və komplekslərinin qurulması, kampusların yaradılması kimi tədbirləri ehtiva edir.

Beşinci strateji istiqamət Azərbaycan Respublikasında iqtisadi cəhətdən dayanıqlı və dünyanın aparıcı təhsil sistemlərinin standartları ilə eyni səviyyəyə uyğun təhsil sisteminin maliyyələşdirilməsi modelinin qurulmasıdır. Bu istiqamət, o cümlədən müxtəlif mənbələrdən istifadə olunmaqla təhsili maliyyələşdirmə mexanizminin təkmilləşdirilməsini, təhsil müəssisələrinin adambaşına maliyyələşdirilməsinə keçidi, ödənişli təhsil xidmətlərinin göstərilməsinin dəstəklənməsini, Təhsilin İnkişafı Fondunun yaradılmasını nəzərdə tutur.

2. Təhsil sahəsində beynəlxalq təcrübə və meyillər

Təhsilin sosial-iqtisadi rolu. Yüksək təhsil səviyyəsinə malik peşəkar kadrlar ölkənin intellektual potensialının əsasıdır. Müasir dövrdə ölkələrin uğurlu və davamlı iqtisadi yüksəlişi insan kapitalının məqsədyönlü inkişafı hesabına əldə edilmişdir. Bütün bunlar təhsilin dövlət xərclərində prioritetliyini getdikcə artırmaqdadır. Dövlətin təhsil xərcləri cəmiyyət üçün yüksək iqtisadi gəlirliyə malikdir.

Müasir dövrdə təhsilin iqtisadi həyatda rolu əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır. Hazırda təhsil iqtisadiyyatda tələb olunan bilik və bacarıqların aşılması ilə bərabər, vətəndaşın gələcək həyata və cəmiyyətə inteqrasiyasına hərtərəfli hazırlığı kimi vəzifələri yerinə yetirməlidir. İnsanın ömür boyu təhsil almaq tələbatının ödənilməsi isə təhsilin iqtisadi həyatda rolunu yüksəldən amillərdən ən mühümüdür.

Eyni zamanda, sürətli texnoloji tərəqqi bilik və bacarıqların müntəzəm yenilənməsini tələb edir. Bu isə yeni və daha münasib ixtisasa yiyələnməyə və səriştənin inkişafına tələbatı artırır.

Təhsilin keyfiyyəti və əhatəliliyi. Orta gəlirli ölkələr arasında rəqabətin güclənməsi, sürətli texnoloji irəliləyiş nəticəsində ixtisas profillərinin tez-tez dəyişməsi təhsilin keyfiyyətinə tələbi daha da artırmışdır. Digər tərəfdən, yalnız təhsilə cəlb etmə səviyyəsinin artırılması və təhsil infrastrukturunun genişləndirilməsi insanların bilik və bacarıqlarının yüksəlməsinə tam təminat vermir. Təhsil infrastrukturunu zəruri amil olsa da, bilik və bacarıqlar təhsil müəssisələrinin sayı və təhsilin müddəti ilə deyil, öyrənmə prosesinin keyfiyyəti ilə əldə olunur. Son dövrlərdə bir sıra ölkələr tərəfindən təhsilin inkişafı məqsədi ilə təhsil infrastrukturuna, həmin infrastrukturun yeni avadanlıqlarla təchizatına xeyli vəsait xərclənsə də, həmin ölkələrdə təhsilin nəticələrində müsbət irəliləyiş əldə edilməmişdir. Ümumi təhsil pilləsini bitirməsinə baxmayaraq, hesab, oxu və yazı vərdişlərinə malik olmayan çoxlu sayda insanlar vardır. Həmin səbəblərdən təhsilin keyfiyyətinin təminatı başlıca strateji prioritetə çevrilməlidir.

Təhsilin keyfiyyətinə və əhatəliliyinə qoyulan yeni tələblər təhsil sistemi anlayışına baxışı da yeniləmişdir. Müasir təhsil sistemi formal (dövlət təhsil sənədinin verilməsi ilə başa çatan) təhsil forması ilə yanaşı informal (özünütəhsil yolu ilə biliklərə yiyələnmə) və qeyri-formal (müxtəlif kurslarda, dərnlərdə və fərdi məşğələlərdə əldə edilən və dövlət təhsil sənədinin verilməsi ilə müşayiət olunmayan) təhsil formalarını da nəzərdə tutmuşdur.

Təməl bacarıqlar uşaqlıq dövrünün ilk illərindən əldə edildiyinə görə uşaqların zehninin erkən yaş dövründən inkişaf etdirilməsi vacibdir. Bu səbəbdən məktəbəqədər təhsilin inkişafı dövlət siyasətində əhəmiyyətli yer tutur.

Bir çox qabaqcıl ölkələrdə təhsil müddətinin tədricən artırılması istiqamətində addımlar atılır. Kanada, Fransa, Hollandiya və Çexiyada ümumi təhsilin müddəti 14 il, Almaniya, Böyük Britaniya, İsveç, Avstraliya və Yeni Zelandiyada 13 il, ABŞ, Finlandiya, Cənubi Koreya, Polşa və bir sıra digər ölkələrdə isə 12 il təşkil edir. Ümumi təhsil müddəti az sayda ölkədə on bir il təşkil edir. İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının məlumatına görə, hər hansı ölkədə istənilən təhsil pilləsi üzrə təhsil müddətinin bir il artırılması ölkədə Ümumi Daxili Məhsulun 3–6 faiz artımına gətirib çıxarır.

Təhsilin məzmunu. Beynəlxalq təcrübədə təhsilin məzmunu ilə bağlı başlıca meyillərdən biri təhsil kurikulumlarının ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf tələbləri və prioritetləri ilə sıx əlaqələndirilməsindən ibarətdir. Kurikulumlar iqtisadi inkişaf məqsədlərinə xidmət edən bilik və bacarıqları, səriştəni aşılacaq məzmunla malik olmalıdır. İqtisadi uğurlar əldə etmiş ölkələrdə biliklərə əsaslanan iqtisadiyyatın yaradılması sosial-iqtisadi siyasətin prioriteti

olduğundan, kurikulumlarda innovasiyaların əhəmiyyəti, təhsilalanların müxtəlif sosial fəaliyyətə təşviq olunması və onların tədris bacarıqlarının inkişafı xüsusi vurğulanır.

Son 30–40 il ərzindəki elmi-texnoloji tərəqqi, innovasiyalar və modernləşmə nəticəsində praktiki bilik və vərdislərlə zənginləşməyən, sırf nəzəri xarakter daşıyan təhsil öz fundamental əhəmiyyətini itirməkdədir. Bu baxımdan təhsilin məzmununun formalaşmasında akademik biliklərlə yanaşı, praktik bilik və bacarıqların, səriştənin vacibliyi önə çəkilir. Səriştə əldə olunmuş bilik və bacarıqları praktiki fəaliyyətdə effektiv və səmərəli tətbiq etmək qabiliyyətidir. O, şəxsin qazandığı bilik və bacarıqların konkret fəaliyyətin nəticəsinə çevrilməsini təmin edir. Səriştəyə əsaslanan təhsil sosial-iqtisadi inkişafa daha effektiv xidmət göstərir.

Kurikulumların məzmunu texnoloji irəliləyişin gətirdiyi yenilikləri nəzərə almaqla daim inkişaf etdirilir ki, bu da müxtəlif təhsil pillələrində spesifik yanaşma tələb edir. Burada ümumi təhsil pilləsində şəxsiyyətin hərtərəfli formalaşdırılması prioritet olduğu halda, ali təhsildə əmək bazarının cari və gələcək tələbləri əsas götürülür. Ali təhsil kurikulumunun daimi inkişafı əmək bazarı subyektlərinin tələblərinin sistemativ öyrənilməsinə vacibdir. Bu proses əmək bazarında iş təklif edən, istər dövlət, istərsə də qeyri-dövlət sektorunda fəaliyyət göstərən bütün subyektləri ali təhsil prosesində başlıca maraqlı tərəfə çevirmişdir.

Müəllim və tədris metodikaları. Müəllim amili təhsilalanın öyrənməsi və inkişafı, nailiyyətlərinin monitorinqi prosesində həlledici rol oynayır. Təhsilalanın savadlı və səriştəli şəxs kimi formalaşmasına müəllimin təsiri müəllimin akademik bacarıqlarından, tədris təcrübəsindən və peşəkarlıq səviyyəsindən xeyli asılıdır. Müəllimin bu keyfiyyətləri ilə təhsilalanların nailiyyətləri arasında sıx korrelyasiya mövcuddur.

Bilik və bacarıqlarını davamlı artıran müəllimlər təhsilalanların nailiyyətlərinə əlavə töhfə verirlər. Peşəkarlığa əsaslanan stimullaşdırıcı əmək haqqı sisteminin olmaması, təhsil müəssisəsi səviyyəsində idarəetmənin qeyri-effektivliyi, müəllim hazırlığı üzrə infrastrukturun zəif olması müəllim amilinə təsir edən amillər sırasındadır. Bu baxımdan təhsil islahatı uğurla aparılan ölkələrdə müəllim peşəkarlığının inkişafı üçün stimulların yaradılmasına və müəllim hazırlığının təkmilləşdirilməsinə xüsusi diqqət yetirilir.

Təhsilin inkişafında mühüm irəliləyişlərə nail olmuş ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarına əsaslanan, yaradıcı düşüncəni inkişaf etdirən və təhsilalanın fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alan müasir, fəal-interaktiv təlim metodları daha yüksək nəticələr verir. Həmin məqsədlə, davamlı olaraq mütərəqqi tədris metodlarının yaradılması və müəllimlərin səriştəsinin artırılması təhsil siyasətində mühüm yer tutur.

İdarəetmə. Təhsil sahəsində idarəetmə islahatlarının başlıca istiqamətlərini təhsil prosesinin iştirakçıları arasında münasibətlər sisteminin, eləcə də tənzimləmə orqanlarının funksiyaları, səlahiyyətləri və cavabdehliyinin dəqiq müəyyən olunması, təhsil müəssisələrinin idarəetmə səlahiyyətlərinin və təhsilin nəticələrinə görə cavabdehliyinin artırılması, fəaliyyətin monitorinqi və qiymətləndirilməsi, təhsilin keyfiyyətini ölçən göstəricilər sisteminin təkmilləşdirilməsi, təhsilin maliyyələşdirilməsinin onun keyfiyyətinə yönəldilməsi, adambaşına maliyyələşdirmə mexanizminin tətbiqi və bu zəmində stimullaşdırıcı mexanizmlərin gücləndirilməsi, habelə maliyyələşmə mənbələrinin yetərliyinin təmin edilməsi təşkil edir.

İnkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsindən aydın olur ki, təhsildə idarəetmənin ictimailəşməsi prosesi sürətlənməkdədir.

Təhsil strategiyasının uğurla həyata keçirilməsində və təhsilin keyfiyyətinin dayanıqlı yüksəlişində maraqlı tərəflərin cəlb olunmasını təmin edən səmərəli idarəetmə mühüm rol oynayır. Bu, ilk növbədə, bütün növ təhsil müəssisələrinin müstəqilliyinin artırılmasını, valideyn, şagird, tələbə və təhsil prosesinin digər iştirakçıları geniş cəlb etməklə təhsil ocaqlarının idarə olunmasını, nəticəyönlü menecmentin və digər müasir idarəetmə texnologiyalarının prosesə tətbiqini tələb edir.

Qloballaşma prosesləri müxtəlif dövlətlərin təhsil sistemlərinin inteqrasiyasını şərtləndirir. Hədəflər kimi Avropa Şurası tərəfindən tövsiyə edilmiş kompetensiyalar qrupu əsas götürülür. Artan tələbə – müəllim mübadiləsi nəzərə alınaraq, təhsil standartlarının unifikasiyası məqsədi daşıyan Bolonya prosesi sürətlənir. Ali təhsildə özəl sektorun rolu tədricən güclənir, dövlət maliyyələşdirilməsi özəl sektorun maliyyəsi ilə əvəzlənir. Dövlət maliyyələşdirməsinin həcmi Almaniya, Avstriya və İtaliyada 90 faiz olduğu halda ABŞ, Avstraliya, Yaponiya və Kanadada cəmi 50–70 faiz təşkil edir.

3. Azərbaycan Respublikasında təhsilin vəziyyəti

Son illər ərzində Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı istiqamətində mühüm nailiyyətlər əldə edilmişdir. Həyata keçirilən dövlət proqramları çərçivəsində ölkənin bütün regionlarında ümumi təhsilin infrastrukturunu əhəmiyyətli şəkildə yenilənmişdir. Ölkədə təhsilin müasir tələblərə cavab verən normativ hüquqi bazası yaradılmışdır. Ali təhsildə Bolonya Bəyannaməsindən irəli gələn başlıca prinsiplərin tətbiqi, təhsil müəssisələrinin müasir informasiya və elmi-metodiki təminatı, təhsil infrastrukturunun yenilənməsi, dərslərlə təminatın yaxşılaşdırılması, ucqar kənd məktəblərinin pedaqoji kadr təminatı, məktəbəqədər və peşə təhsili xidmətlərinin müasir tələblər səviyyəsində qurulması məqsədi ilə dövlət proqramları qəbul edilmiş, layihələr həyata keçirilmişdir.

Aparılan dövlət siyasətinə uyğun olaraq təhsilə ayrılan dövlət xərcləri yalnız son beş ildə 1,3 dəfə artmışdır. Bununla yanaşı, Azərbaycanda insan kapitalının inkişafı üzrə yeni uzunmüddətli çağırışlar təhsil sahəsinin maliyyələşdirilməsində mühüm tədbirlərin həyata keçirilməsini zəruri edir.

Təhsilin keyfiyyəti və əhatəliliyi. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının 2010-cu il üzrə İnsan İnkişafı Hesabatına əsasən, 2005-ci ilə müqayisədə Azərbaycan 34 pillə irəliləyərək 169 ölkə arasında 101-ci yerdən 67-ci yerə yüksəlmiş, “orta insan inkişafı” qrupundan “yüksək insan inkişafı” qrupuna daxil olmuşdur. Azərbaycan iqtisadi inkişaf tempini sürətləndirərək yoxsulluğun azaldılması və orta ömür uzunluğu göstəricisinin artması baxımından böyük nailiyyətlər əldə etmişdir.

Bununla yanaşı, aparıcı beynəlxalq təşkilatların statistik təhlilləri Azərbaycan təhsilinin beynəlxalq rəqabətə davamlılıq göstəricilərinin və Azərbaycan Respublikasının ərazisində yerləşən ali təhsil müəssisələrinin reyting səviyyəsinin yüksəldilməsinin zəruri olduğunu göstərir.

Ümumi təhsil müəssisələrinin şagird və məzunlarının keyfiyyət göstəricilərinin yaxşılaşdırılması aktual məsələlərdəndir. Ali və ümumi təhsil üzrə dərsliklərin elmi və metodiki baxımdan təkmilləşdirilməsinə ehtiyac vardır.

Ali təhsil müəssisələri məzunlarının tərkibi iqtisadiyyatın tələbatları ilə tam uzlaşmır. Azərbaycanın ali təhsil müəssisələri tələbələrinin yalnız 1,2 faizi kənd təsərrüfatı ixtisasları qrupu üzrə təhsil alır. 25-34 yaş arasında olan ali təhsilli mütəxəssislərin 67 faizi dövlət sektorunda cəmlənmişdir. Özəl sektorda ixtisaslı işçi qüvvəsinin çatışmazlığı problemi yaranmışdır. Ən böyük kadr çatışmazlığı xidmət sektorunda və kənd təsərrüfatı sahəsində müşahidə olunur.

Hər 100 000 nəfərə düşən ali məktəb tələbələrinin sayına görə Azərbaycan Respublikası üzrə göstəricilər əhəmiyyətli dərəcədə artırılmalıdır. Əhali təbəqələri və regionlar arasında xüsusən ali təhsilə çıxış imkanları genişləndirilməlidir.

Son illərdə ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin infrastrukturunun inkişafı sahəsində işlər görülmüş, özəl sektor, işəgötürənlər və beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq əlaqələri qurulmuşdur. Qeyd olunanlara baxmayaraq, bu sahədə həlli vacib olan ciddi problemlər hələ də qalmaqdadır. İlk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrini bitirən şəxslərin sayı iqtisadiyyatın tələbatı ilə üst-üstə düşmür. Son illər ümumi təhsil müəssisələrini bitirən məzunların yalnız 11 faizinin ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrini seçməsi, ümumilikdə həmin pillədə təhsilənlərin cəmi 25–27 min nəfər təşkil etməsi əhalidə ilk peşə-ixtisas təhsilinə marağın aşağı olduğunu göstərir.

Məktəbəqədər təhsilə cəlb olunma səviyyəsi də aşağıdır. Belə ki, məktəbəqədər təhsillə əhatə səviyyəsi şəhərlərdə 23,4, kəndlərdə 8,7, ölkə

üzrə isə 16,5 faiz təşkil edir. Son illərdə Bakı şəhərində yeni məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin inşası və ya əsaslı təmiri istiqamətində atılan addımlar nəticəsində məktəbəqədər təhsillə əhatə səviyyəsi artaraq 27 faizə çatsa da, bu sahədə həllini gözləyən problemlər qalmaqdadır. Ölkənin yaşayış məntəqələrinin 75 faizində məktəbəqədər təhsil müəssisəsi yoxdur.

Təhsilin məzmunu. Ümumi təhsilin dövlət standartları və proqramları “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq təsdiq edilmişdir. Həmin istiqamətdə yeni fənn kurikulumları və dərsliklər ümumi təhsilin I–VI siniflərində tətbiq edilir, VII–XI siniflərində isə həmin məqsədlə işlər davam etdirilir. Məktəbəqədər təhsil üzrə yeni kurikulumun tətbiqinin sürətləndirilməsi zəruridir.

İlk peşə-ixtisas və orta ixtisas təhsili kurikulumları müasir tələblərə cavab vermir. Müəllim hazırlığı üzrə yeni kurikulumlar tətbiq edilsə də, ümumilikdə ali təhsil müəssisələrinin kurikulumları əmək bazarında işçi səriştəsinə olan tələblərlə uyğun gəlmir. Ali təhsil pilləsində kurikulumların inkişafı iqtisadiyyatın inkişaf dinamikasından geri qalır.

Müəllim və tədris metodikaları. Səriştəyə əsaslanmayan, əmək bazarında yetərinə rəqabətli olmayan əmək haqqı sistemi və maddi stimullaşdırma mexanizmlərinin adekvat olmaması təhsildə müəllim amilinin inkişafına mənfi təsir göstərmişdir. Təhsil sisteminin bütün pillələrində müəllimlərin bilik, bacarıq və peşəkarlıq qabiliyyətləri müasir tələblərə uyğun yüksəldilməlidir. Müvafiq stimullaşdırıcı mexanizmlər və səmərəli monitorinq sistemi vasitəsilə müəllim fəaliyyətinin keyfiyyəti artırılmalıdır.

Son illərdə müəllimlərin əlavə təhsili sahəsində modul-kredit sisteminə əsaslanan, rəqabət mühiti yaradan, stimullaşdırma və karyera inkişafını nəzərə alan yeni modelin tətbiqinə başlanmış, fəal interaktiv təlim texnologiyaları təcrübədən keçirilmişdir. Bununla yanaşı, əksər müəllimlərin tədris prosesində tətbiq etdiyi metodlar müasir tələblərdən geri qalır. Bir çox hallarda təhsilənlərə əldə etdiyi bilikləri tətbiq etmə və müstəqil yaradıcı düşünmə qabiliyyətləri aşılınır.

İdarəetmə. Təhsilin idarə olunmasında başlıca problemlərdən biri təhsildə tənzimləmə, idarəetmə və nəzarət funksiyalarının dəqiq müəyyən edilməməsidir. Təhsil sistemini idarə edən orqanların səlahiyyətlərinin, funksiyalarının və məsuliyyətinin dəqiq müəyyənlənməsi, idarəetmə prosesində şəffaflığın və maraqlı tərəflərin iştirakının təmin edilməsi zəruridir.

Təhsil müəssisələrinin idarəetmədə rolu məhduddur. Özünüidarəetmə prinsipi əsasında fəaliyyət göstərən təhsil müəssisələri istisna olmaqla, dövlət təhsil müəssisələri maliyyə müstəqilliyinə malik deyildir. Bununla yanaşı, təhsil müəssisələrinin rəhbərliyi tədrisin nəticələrinə görə ciddi məsuliyyət daşıyır. Təhsil müəssisələrinin maliyyələşdirilməsi təqdim etdiyi təhsilin nəticələrindən asılı deyildir və keyfiyyətə yönəlməmişdir.

Təhsilin effektiv idarə olunması məqsədi ilə informasiya sistemi yaradılsa da, onun inkişafına ehtiyac duyulur. Təhsilin yüksək keyfiyyətini təmin etmək üçün təhsil sahəsində monitoring, keyfiyyət və fəaliyyət göstəriciləri sistemi inkişaf etdirilməlidir.

Təhsil və kadr hazırlığı prosesinə, həmçinin təhsilin məzmununun təkmilləşdirilməsinə işəgötürənlərin cəlb olunması çox aşağı səviyyədədir. İşəgötürənlər kadr hazırlığı prosesində iştirak etmək, hazırlanan kadra dair şərtlər irəli sürmək imkanına malik olmalı və buna müvafiq olaraq cavabdehliyini dərk etməlidir.

Təhsilin maliyyələşdirilməsi mexanizmi təkmilləşdirilməli və təhsil sistemində rəqabət mühitinin inkişafını dəstəkləməlidir. Bunun üçün təhsilin bütün pillələrində adambaşına maliyyələşdirmə prinsipinin tətbiqi, səriştəyə və fəaliyyətin nəticələrinə əsaslanan əməyin ödənişi sisteminin yaradılması, maliyyələşdirmənin tədrisin keyfiyyət nəticələrinə görə müəyyən edilməsi məqsədəuyğundur.

İnfrastruktur. Həyata keçirilən dövlət proqramları çərçivəsində təhsil təyinatlı yeni binalar inşa edilmiş, ümumi təhsil müəssisələrinin binaları əsaslı təmir olunmuşdur. Təhsildə informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi genişlənmiş, bütövlükdə təhsilin infrastrukturunu müasirləşmişdir. Bununla yanaşı, təhlillər göstərir ki, tədris prosesində müasir texnologiyalar məhdud miqyasda tətbiq edilir, bəzi hallarda isə yaradılan sistemlərdən az istifadə olunur.

Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin V–XI sinifləri üzrə şagird–kompyuter nisbəti 2012-ci ildə 20:1 təşkil etmiş, təhsil müəssisələrinin yalnız 37 faizi internet bağlantısı ilə təmin olunmuşdur. Təhsil müəssisələrində internetə çıxış imkanları genişləndirilməklə, təhsildə informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının səmərəli tətbiqi inkişaf etdirilməlidir.

Qlobal iqtisadi inkişafın tələblərinə uyğun şəkildə beynəlxalq təcrübədən istifadə təhsil prosesində müasir informasiya texnologiyalarının sürətli tətbiqini zəruri edir. Bu sahədə mövcud problemlərdən biri Azərbaycan dilində müvafiq tətbiqi kontentin olmamasıdır.

Ümumi təhsil müəssisələri şəbəkəsinin rasionallaşdırılması, regionlarda təhsilin bütün pillələri üzrə, o cümlədən ali təhsil pilləsini əhatə edən yeni təhsil ocaqlarının yaradılması və inklüziv təhsilin tətbiqi kimi tədbirlərin həyata keçirilməsi Azərbaycan Respublikasında təhsil sisteminin inkişafına xidmət edəcəkdir.

4. Təhsil sisteminin başlıca vəzifələri

Təhsil sisteminin başlıca vəzifələri aşağıdakılardır:

– ölkənin modernləşməsi üçün zəruri olan insan kapitalını inkişaf etdirmək və bununla Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq rəqabət qabiliyyətini yüksəltmək;

- məsuliyyətini dərk edən, demokratiya prinsiplərinə və xalqının milli ənənələrinə, insan hüquq və azadlıqlarına hörmət edən, azərbaycançılıq ideyalarına sadıq olan, müstəqil və yaradıcı düşünən vətəndaş və şəxsiyyət yetişdirmək;
- milli mənəvi və ümumbəşəri dəyərləri qoruyan və inkişaf etdirən, geniş dünyagörüşünə malik olan, təşəbbüsləri və yenilikləri qiymətləndirməyi bacaran, nəzəri və praktiki biliklərə yiyələnən, müasir tərəkürlü və rəqabət qabiliyyətli kadrlar hazırlamaq;
- sistemləşdirilmiş bilik, bacarıq və vərdişlərin mənimsənilməsini və əlavə təhsili təmin etmək, təhsilalanları ictimai həyata və səmərəli əmək fəaliyyətinə hazırlamaq.

5. Strategiyanın məqsədi

Strategiyanın məqsədi ölkədə səriştəli təhsilverənlərə, ən yeni texnologiyalara əsaslanan infrastruktura malik, keyfiyyət nəticələri və əhatəliliyinə görə dünya ölkələri sırasında qabaqcıl mövqe tutan təhsil sistemini yaratmaqdır. Azərbaycanın təhsil sistemi iqtisadi cəhətdən dayanıqlı və dünyanın aparıcı təhsil sistemlərinin standartlarına uyğun olmalıdır. Strategiyanın reallaşdırılması təhsilin məzmununun, kadr hazırlığının, təhsili idarəetmə sisteminin və təhsil infrastrukturunun qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə və Azərbaycanın inkişaf konsepsiyasına uyğun yenidən qurulmasına imkan verərək, ölkədə biliklərə əsaslanan iqtisadiyyatın bərqərar olmasını, informasiya cəmiyyətinin təşəkkülünü və ölkənin davamlı inkişafını təmin edəcəkdir.

6. Strateji istiqamətlər

1. Səriştəyə əsaslanan şəxsiyyətəyönlü təhsil məzmununun yaradılması.
2. Təhsilalanların fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alan innovativ təlim metodları və texnologiyaları vasitəsilə təhsilin məzmununun səmərəli mənimsənilməsini təmin edən yüksək nüfuzlu təhsilverənin formalaşdırılması.
3. Nəticələrə görə cavabdeh, şəffaf və səmərəli tənzimləmə mexanizmlərinə malik, dövlət-ictimai xarakterli və dövlət-biznes partnyorluğuna əsaslanan təhsildə yeni idarəetmə sisteminin formalaşdırılması.
4. Müasir tələblərə cavab verən və ömür boyu təhsili təmin edən təhsil infrastrukturunun yaradılması.
5. Təhsilin dayanıqlı və müxtəlif mənbələrdən istifadə olunmaqla yeni maliyyələşdirmə mexanizminin yaradılması.

7. Strateji hədəflər və tədbirlər

1. Səriştəyə əsaslanan şəxsiyyətəyönlü təhsil məzmununun yaradılması.
 - 1.1. Uşaqların erkən yaş dövründə inkişafının səmərəli təhsil modelinə əsaslanan standart və kurikulumlarının hazırlanması:
 - 1.1.1. məktəbəqədər yaşlı uşaqların fiziki və əqli inkişafını, sosiallaşmasını təmin edən, yaradıcılıq qabiliyyətlərini üzə çıxaran, onlarda həyati bilik və

bacarıqları, davranış qaydalarını aşılaraq təhsil standartlarının və yeni kurikulumların hazırlanması;

1.1.2. uşaqların davamlı inkişafına yönəlmiş pedaqoji fəaliyyətə dəstək vermək məqsədi ilə valideynlərin sistemli şəkildə pedaqoji-psixoloji maarifləndirilməsi üçün "Səriştəli valideynlər" proqramının hazırlanması;

1.2. səriştə əsaslı ümumi təhsil standartları və kurikulumlarının hazırlanması:

1.2.1. 12 illik ümumi təhsilə keçidin təmin olunması üçün mövcud təhsil standart və kurikulumlarının yenilənməsi, tam orta təhsil pilləsində təlimin istiqamətlər üzrə bölünməsi;

1.2.2. kurikuluma əsaslanan yeni dərslərin yaradılması, şagird və müəllimlərin müvafiq dərslərin seçiminin təmin olunması;

1.2.3. istedadlı uşaqlar üçün xüsusi inkişaf proqramlarının hazırlanması;

1.2.4. xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün inkişaf və inklüziv təlim proqramlarının hazırlanması;

1.3. cəmiyyətin tələblərinə uyğun səriştə əsaslı ilk peşə-ixtisas və orta ixtisas təhsili standartları və kurikulumlarının hazırlanması;

1.4. ali təhsil müəssisələrinin təhsil-tədqiqat-innovasiya mərkəzlərinə çevrilməsinə dəstək verən və rəqabətqabiliyyətli mütəxəssis hazırlığını təmin edən ali təhsil standartlarının tətbiqi:

1.4.1. cəmiyyətin və iqtisadiyyatın tələbatlarına uyğun olaraq hər bir ixtisas üzrə müasir standartların hazırlanması;

1.4.2. qabaqcıl beynəlxalq təcrübə əsasında pedaqoji, mühəndis-pedaqoji və elmi-pedaqoji kadr hazırlığı üzrə müasir kurikulumların hazırlanması;

1.4.3. ali təhsil müəssisələrinə təhsilin məzmununun tətbiqi müstəqilliyinin verilməsi;

1.4.4. ali təhsilin səviyyələri arasında əlaqələrin və varisliyin gücləndirilməsi, doktorantura səviyyəsi üçün elmi tədqiqat sahəsində yüksək hazırlığı və elmi-pedaqoji fəaliyyət üzrə mükəmməl səriştəyə yiyələnməni təmin edən müasir standartların hazırlanması.

2. Təhsilalanların fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alan innovativ təlim metodları və texnologiyaları vasitəsilə təhsilin məzmununun səmərəli mənimsənilməsinə təmin edən yüksək nüfuzlu təhsilverənin formalaşdırılması.

2.1. Təhsilverənlərin peşəkarlıq səviyyəsinin daim yüksəlməsini təmin edən yeni sistemin yaradılması:

2.1.1. təhsilverənlər üçün təhsilin bütün pillələrində təhsilalanların tefəkkürü və şəxsiyyətinin inkişafına yönəlmiş, onların fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alan innovativ təlim metodologiyasının və müvafiq resursların hazırlanmasının təmin edilməsi;

2.1.2. təhsilverənlərin əlavə təhsili üzrə strukturların yaradılmasının stimullaşdırılması;

2.1.3. müəllimlərin təhsil müəssisəsi səviyyəsində, tədrisdən ayrılmadan

peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması üzrə özünü doğrultmuş innovativ modellərin tətbiqi;

2.1.4. pedaqoji heyət üçün yeni modul–kredit və rəqabətəsaslı təlimlər sisteminin yaradılması;

2.2. təfəkkürün və şəxsiyyətin inkişafına yönəlmiş, təhsilənlərin fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alan innovativ təlim, qiymətləndirmə metodologiyası və resurslarının inkişafı:

2.2.1. yeni kurikulumlara və informasiya-kommunikasiya texnologiyaları əsaslı təlim metodologiyalarına uyğun metodiki vəsaitlərin, didaktik materialların və təlim vasitələrinin hazırlanmasını stimullaşdıran yeni mexanizmlərin yaradılması;

2.2.2. təhsilənlərin nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsinin qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması;

2.3. müəllim peşəsinin nüfuzunun artırılması üzrə dövlət siyasətinin inkişafı:

2.3.1. səriştə və nəticə əsaslı diferensiallaşdırılmış, əmək bazarında rəqabətqabiliyyətli əmək haqqı sisteminin yaradılması;

2.3.2. müəllimin karyera inkişafı və fəaliyyətinin stimullaşdırılması üzrə yeni sistemin yaradılması;

2.3.3. müəllim hazırlığı sistemində internatura modelinin tətbiq edilməsi;

2.4. şəxsiyyətin, cəmiyyətin və dövlətin maraqları baxımından istedadın erkən yaşdan aşkar olunması, inkişafı və dəstəklənməsi üzrə sistemin yaradılması:

2.4.1. istedadın aşkar edilməsi üzrə qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə uyğun diaqnostik metodikaların, psixometrik vasitələrin hazırlanması və bütün təhsil müəssisələrində tətbiqinin təmin edilməsi;

2.4.2. hər bir xüsusi istedadlı təhsilənlə üçün fərdi təhsil və inkişaf proqramlarının müəyyənləşdirilməsi, onların fərdi plan əsasında tədris prosesi və kurikulumdankənar məşğuliyyətinin təşkili mexanizmlərinin yaradılması;

2.5. xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların həyata və təhsil mühitinə inteqrasiyasını təmin edən inklüziv təlim metodologiyasının yaradılması:

2.5.1. xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların təhsili və sosial adaptasiyası üçün imkanların təmin edilməsi məqsədi ilə optimal inklüziv təhsil modellərinin tətbiq edilməsi;

2.5.2. məktəbəqədər və ümumi təhsil müəssisələri təhsilənlərinin inklüziv təhsil üzrə məqsədli əlavə təhsilinin təmin edilməsi.

3. Təhsilin nəticələrə görə cavabdeh, şəffaf və səmərəli tənzimləmə mexanizmlərinə malik, dövlət–ictimai xarakterli və dövlət–biznes partnyorluğuna əsaslanan idarəetmə sisteminin formalaşdırılması.

3.1. Təhsil sisteminin tənzimlənməsinin və dövlət təhsil sektorunun idarə edilməsinin qabaqcıl beynəlxalq təcrübə əsasında yenidən qurulması:

3.1.1. tənzimləmə və idarəetmə funksiyalarını həyata keçirən dövlət qurumlarının səlahiyyət və məsuliyyət dairəsinin beynəlxalq təcrübəyə uyğun

yenidən müəyyənləşdirilməsi;

3.1.2. təhsil pillələri və səviyyələrinin beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması:

3.1.2.1. məktəbə hazırlıq təhsilinin (1 il) icbariliyinin təmin olunması;

3.1.2.2. erkən yaşlı uşaqların məktəbəqədər təhsillə əhatəsinin 90 faiz səviyyəsinə çatdırılması;

3.1.2.3. 10 illik icbari ümumi orta təhsil və 2 illik tam orta təhsil modelinə mərhələli şəkildə keçidi təmin etməklə, 12 illik ümumi təhsil sisteminin yaradılması;

3.1.2.4. tam orta təhsil səviyyəsində təhsil müəssisələrinin müxtəlif istiqamətlər üzrə bölünməsi;

3.1.2.5. təhsil müəssisələrinin infrastrukturuna dair norma, standart və qaydaların təkmilləşdirilməsi;

3.1.3. beynəlxalq təcrübə əsasında təhsil müəssisələrinin akkreditasiyası sisteminin yaradılması;

3.1.4. təhsil sahəsində dövlət-biznes partnyorluğu sisteminin yaradılması;

3.1.5. təhsil sistemində dövlət sifarişinin formalaşdırılmasına yenidən baxılması, ölkənin siyasi, iqtisadi və sosial inkişafının real tələbatına əsaslanaraq prioritet sayılan sahələr üzrə kadr hazırlığının təmin edilməsi;

3.1.6. ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul və yerləşdirmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi, dövlət və özəl ali təhsil müəssisələrinə ödənişli təhsil üzrə qəbul planının ləğv edilməsi və dövlət sifarişinin yalnız ixtisaslar üzrə müəyyənləşdirilməsi;

3.2. təhsil müəssisələrində nəticəyönlü və şəffaf idarəetmə modelinin yaradılması:

3.2.1. təhsil müəssisələrinə idarəetmə, akademik, maliyyə və təşkilati muxtariyyət verilməsi;

3.2.2. təhsil müəssisələrində strateji idarəetmənin tətbiqi mexanizmlərinin yaradılması;

3.2.3. maraqlı tərəflərin nümayəndələrinin iştirakı təmin edilməklə təhsil müəssisələrinin dövlət-ictimai xarakterdə (Valideyn–Müəllim Assosiasiyası, İdarəedici Şura, Qəyyumlar Şurası və s.) idarə olunmasının təmin edilməsi;

3.3. təhsilin keyfiyyətinin təminatı üzrə yeni sistemin yaradılması:

3.3.1. qabaqcıl beynəlxalq təcrübə əsasında təhsilin pillələri və səviyyələri üzrə keyfiyyət standartları və göstəricilərinin hazırlanması;

3.3.2. ömür boyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiya Çərçivəsinin yaradılması və tətbiqi;

3.3.3. beynəlxalq təhsil proqramlarının tanınması və təhsil müəssisələrində dövlət təhsil proqramları ilə yanaşı ödənişli əsaslarla tətbiqi;

3.3.4. təhsil müəssisələrinin reyting sisteminin yaradılması;

3.3.5. qabaqcıl beynəlxalq təcrübə əsasında məktəbəqədər və ümumi təhsil üzrə pedaqoji və idarəetmə heyətinin müstəqil sertifikatlaşdırma

(lisenziyalaşdırma) sisteminin yaradılması;

3.3.6. keyfiyyətin yaxşılaşdırılması üçün stimullaşdırma mexanizmlərinin, təhsil sistemində innovativ fəaliyyəti stimullaşdıran qrant sisteminin yaradılması və tətbiqi;

3.3.7. təhsil proqramları, tədris resursları, təlim metodikaları, təhsilverənlər, təhsil müəssisələri arasında sağlam rəqabətin stimullaşdırılması, rəqabət elementlərinin müəyyənləşdirilməsi və tətbiq edilməsi;

3.4. təhsilin idarə olunmasının məlumat sistemləri və yeni hesabatvermə modelinin yaradılması:

3.4.1. bütün təhsil pillələri üzrə Təhsilin İdarə olunmasının Məlumat Sistemləri və "Tələbə–məzun" sistemi əsasında hesabatvermə, təhlil və proqnozlaşdırma sisteminin yaradılması və mütəmadi yenilənməsinin təmin edilməsi;

3.4.2. təhsil müəssisələrində məlumat bazalarının, məzun–koordinasiya–informasiya sistemlərinin yaradılması, onların mütəmadi yeniləndirilməsi və idarəetmə prosesində istifadəsinin təmin edilməsi;

3.4.3. əmək bazarının mütəmadi öyrənilməsi sisteminin yaradılması;

3.5. qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə əsaslanaraq, təhsil pillələrinin bütün səviyyələrini əhatə edən yeni qiymətləndirmə mexanizmlərinin hazırlanması:

3.5.1. təhsil müəssisələrində keyfiyyətin monitorinqi (xarici və daxili) və qiymətləndirmə mexanizmlərinin yaradılması;

3.5.2. ümumi təhsilin səviyyələri nəzərə alınmaqla, şagird nailiyyətlərinin monitorinqi və qiymətləndirilməsi üzrə sistemin təkmilləşdirilməsi;

3.5.3. ümumi təhsil müəssisələri şagirdlərinin biliyin qiymətləndirilməsi üzrə beynəlxalq proqramlarda iştirakının təmin olunması.

4. Müasir tələblərə cavab verən və ömür boyu təhsili təmin edən təhsil infrastrukturunun yaradılması.

4.1. Təhsil müəssisələrində informasiya-kommunikasiya texnologiyaları əsaslı təlim metodologiyasının tələblərinə uyğun infrastrukturun yaradılması, hər bir təhsil müəssisəsinin internetlə, ümumi orta təhsil səviyyəsində hər bir şagirdin elektron dərsliklərlə yüklənmiş kompyuter-planşetlə təmin olunması;

4.2. təhsil müəssisələri şəbəkəsinin rasionallaşdırılması;

4.3. distant təhsil, istedadlı və xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün təhsil və inkişaf, yaşlıların təhsili, peşə-ixtisas və təhsil məsələləri üzrə məsləhət xidmətləri göstərən regional universal mərkəzlərin yaradılması;

4.4. müasir təminatlı peşə-tədris mərkəzlərinin və komplekslərinin yaradılması;

4.5. məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin yaradılması, onların fəaliyyətinin stimullaşdırılması mexanizmlərinin hazırlanması;

4.6. kampusların yaradılmasının təşviqi;

4.7. ömür boyu təhsilə artan tələbatın ödənilməsi üçün kitabxana fəaliyyətinin modernləşdirilməsi, rəqəmsal təhsil resurslarından istifadə imkanlarının

genişləndirilməsi;

4.8. təhsillə bağlı media və internet resurslarının inkişafının təmin edilməsi.

5. Təhsilin dayanıqlı və müxtəlif mənbələrdən istifadə olunmaqla yeni maliyyələşdirmə mexanizminin yaradılması.

5.1. Təhsilə adekvat həcmdə maliyyə resurslarının cəlb edilməsi, təhsilin maliyyələşdirilməsi xərclərinin Ümumi Daxili Məhsula nisbətinin mərhələlərlə 5–6 faizə çatdırılması, nəticəyönlü büdcə planlaşdırılması və müxtəlif mənbəli maliyyələşdirmə mexanizmlərinin yaradılması;

5.2. təhsil müəssisələrini bir təhsilalana düşən xərc əsasında maliyyələşdirmə mexanizminə keçid;

5.3. dövlət və bələdiyyə təhsil müəssisələrində özünümaliyyələşdirmə prinsiplərinin təşviqi, ödənişli təhsil xidmətlərinin göstərilməsinin dəstəklənməsi;

5.4. büdcədən kənar vəsaitlər hesabına formalaşdırılan Təhsilin İnkişafı Fondunun yaradılması;

5.5. təhsil tədqiqatlarının yeni maliyyələşmə mexanizminin tətbiqi;

5.6. mülkiyyət formasından asılı olmayaraq müvafiq təhsil qurumları cəlb edilməklə təhsilverənlərin əlavə təhsilinin dövlət sifarişi əsasında adambaşına maliyyələşdirilməsi;

5.7. təhsil müəssisələrinin keyfiyyət göstəricilərinə əsaslanan investisiya xərcləri sisteminin yaradılması;

5.8. ali təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi vəsaitindən istifadə olunmayaraq məqsədli kapital fondlarının yaradılmasının stimullaşdırılması;

5.9. aztəminatlı ailələrdən olan uşaq və gənclər üçün bərabər təhsil imkanlarının yaradılması məqsədi ilə maddi dəstək sisteminin yaradılması;

5.10. müəllimlərin maddi motivasiyasının yaxşılaşdırılması, onların illik əmək haqqının adambaşına düşən Ümumi Daxili Məhsula nisbətini mərhələlərlə, səriştə və nəticə əsasında diferensiallaşdırmaqla 1,8–2 dəfəyədək artırılması;

5.11. tam orta təhsildə bir şagirdə düşən illik xərclərin adambaşına düşən Ümumi Daxili Məhsula nisbətini mərhələlərlə 2 dəfəyədək artırılması;

5.12. müasir, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarına əsaslanan təhsil infrastrukturunun, o cümlədən elektron təhsilin yaradılmasına əlavə vəsaitlərin ayrılması;

5.13. təhsil şəbəkəsində rasionallaşdırma tədbirləri həyata keçirməklə, regionlar arasında təhsilin keyfiyyətini bərabərləşdirmək üçün ucqar regionlarda yerləşən təhsil müəssisələri üçün əlavə maliyyələşmənin təmin olunması;

5.14. təhsilə çıxış imkanlarını yaxşılaşdırmaq üçün maliyyə mexanizmlərinin, o cümlədən tələbə kreditləri sisteminin genişləndirilməsi;

5.15. məktəbəqədər və ümumi təhsil müəssisələrində uşaqlara pulsuz əsasda müvafiq xidmətlərin (dərs və ya təlim vəsaitləri və s.) göstərilməsi.

8. Strategiyanın həyata keçirilməsi

Strategiyanın uğurlu həyata keçirilməsinin əsas şərtləri onun məqsədi və məzmunu haqqında aydın təsəvvürün yaradılması, ictimai dəstək qazanması və reallaşmasını təmin edən effektiv icra mexanizminin formalaşdırılmasıdır.

Strategiyanın məqsədi və məzmunu kütləvi informasiya vasitələri və digər üsullarla əhaliyə, təhsil müəssisələrinin pedaqoji heyətinə və digər hədəf qruplarına çatdırılır.

Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə fəaliyyət planı beynəlxalq ekspertlər cəlb olunmaqla hazırlanır və təhsil sisteminin hazırlığı nəzərə alınaraq, islahatların məqsədini və strateji istiqamətləri, seçilmiş prioritetləri, onların reallaşdırılması üçün qəbul olunmalı dövlət proqramlarını, icraya məsul və tərəfdaş qurumları, ara və yekun hədəfləri və icra dövrünü müəyyən edir.

Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə fəaliyyət planı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən təsdiq olunur. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə Strategiyanın icrasının gedişi barədə hər il üzrə hesabat təqdim edir.